

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 6 grudnia 2023 r.

sprawy **B.M.**

skazanego za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 20 kwietnia 2023 roku, sygn. akt II AKa 43/23

zmieniającego

wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 31 marca 2022 r., sygn. akt IV K 293/17

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego B.M. z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J.S., Kancelaria Adwokacka w L., kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23% VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu B.M. w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.**

(kf)

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 31 marca 2022 r., sygn. akt IV K 293/17, uznano B.M. za winnego czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co wymierzono mu karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, którą warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby (stosując przepisy sprzed 1 lipca 2015 r.) oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora i obrońców oskarżonego, wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 20 kwietnia 2023 r., sygn. akt II AKa 43/23, w części dotyczącej B.M. utrzymano wyrok w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego B.M., zaskarżając je w całości i zarzucając:

„1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego – poprzez zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – a polegające na wydaniu w przedmiotowej sprawie orzeczenia w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie II Wydział Kamy przez osobę nieuprawnioną - Sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie Pana X.Y. delegowanego do sądu odwoławczego na podstawie delegacji Ministra Sprawiedliwości, co powoduje, że w przedmiotowej sprawie sąd był nienależycie obsadzony i skazany został pozbawiony prawa do bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC;

2. obrazę przepisów prawa procesowego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającą na całkowitym pominięciu i nierozważeniu zarzutów apelacji sformułowanych w pkt I. 1 oraz 1. 2 lit. a-c przedmiotowego środka zaskarżenia, a związanych z oparciem się przez Sąd ad quo jedynie na dowodach obciążających skazanego i nie wskazaniu, dlaczego pozostałe dowody, mające charakter odciążający skazanego zostały pominięte podczas wyrokowania i nie stanowiły podstawy dla ustalenia stanu faktycznego wydanego orzeczenia, a które to zachowanie Sądu odwoławczego uniemożliwiło przeanalizowanie toku myślowego Sądu, w konsekwencji czego

kontrola merytoryczna zaskarżonego orzeczenia stała się znacząco utrudniona; 3. obrazę przepisów prawa procesowego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającą na niedostatecznym i pobieżnym rozważeniu zarzutów apelacji sformułowanych w II. 1 - 3 przedmiotowego środka zaskarżenia, w szczególności co do:

a) przyjęcia, że oskarżony B.M. wprowadził w błąd w pracowników Banku, co do ilości posiadanych przez Spółkę O. zapasów, w sytuacji gdy Bank miał świadomość rzeczywistej ilości posiadanych przez Spółkę zapasów, albowiem w dniu 1 czerwca 2001 roku miała miejsce inspekcja w Zakładzie Produkcyjnym Spółki;

b) ustaleń, że zabezpieczenie polegające na przewłaszczeniu na zabezpieczenie przy kredycie skupowym sprowadza się do tego, że kredytobiorca w dacie podpisania umowy powinien dysponować zadeklarowaną wartością zapasów, w tym przypadku mrożonek, w sytuacji gdy kredyt skupowy udzielany jest na skup płodów rolnych, a zabezpieczeniem jest zastaw na skupionych płodach rolnych;

c) uznania, że zachowanie oskarżonego B.M. wyczerpało znamiona przestępstwa oszustwa,

w sytuacji gdy ustalenia te stoją w oczywistej sprzeczności co do faktycznego przebiegu inkryminowanych zdarzeń, a które to działanie Sądu odwoławczego uniemożliwiło przeanalizowanie toku myślowego Sądu, w konsekwencji czego kontrola merytoryczna zaskarżonego orzeczenia jest znacząco utrudniona”.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie i utrzymanego w nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji oraz przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu B.M., oświadczając, że nie zostały one uiszczone w całości, ani w części.

W odpowiedzi na kasację, prokurator delegowany do Prokuratury Okręgowej w Lublinie-Ośrodka Zamiejscowego w Chełmie wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie podkreślić należy, że wobec skazania B.M. na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i treści art. 523 § 3 k.p.k., kasacja jego obrońcy podlegała rozpoznaniu jedynie w zakresie sformułowanego w niej zarzutu bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Zgodnie z konsekwentną i jednolitą wykładnią przepisu art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. dokonywaną w orzecznictwie i doktrynie procesu karnego, podniesienie zarzutu wystąpienia uchybienia z art. 439 k.p.k. nie przełamuje ograniczenia przewidzianego w art. 523 § 2 k.p.k., a tym samym w przypadku wymierzenia oskarżonemu kary typu wolnościowego nie uprawnia jego obrońcy do podnoszenia w kasacji innych zarzutów, nie mających charakteru bezzwzględnych podstaw odwoławczych. W świetle powyższych unormowań wskazane w pkt I.2 i I.3 kasacji zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego należało uznać za niedopuszczalne i nie podlegające rozpoznaniu w niniejszym postępowaniu.

Odnosząc się zatem do zarzutu podniesionego w pkt I.1 kasacji obrońcy skazanego, mającego charakter bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wskazać należy, że o ile w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie wyklucza się, że w układzie okoliczności konkretnej sprawy albo okoliczności związanych z konkretnym sędzią możliwe, a więc konieczne będzie stwierdzenie braku zapewnienia takich gwarancji, związanych pierwotnie z faktem orzekania w sądzie wyższej instancji sędziego delegowanego za jego zgodą przez Ministra Sprawiedliwości, to akcentuje się, iż wynikać musi to jednak nie tylko z samego faktu delegacji, ale także z owych okoliczności z nią związanych albo równocześnie występujących, wykazujących brak bezstronności albo podważających ją w sposób obiektywny (zob. cyt. post. SN IV KK 164/22).

Wobec braku wskazania przez obrońcę skazanego jakichkolwiek okoliczności i faktów innych niż sam fakt delegacji udzielonej X.Y. przez Ministra Sprawiedliwości, które mogłyby odnosić się do osoby sędziego i wskazywać na rzeczywiste wystąpienie wadliwości w postaci orzekania osoby nieuprawnionej,

niezdolnej do orzekania czy podlegającej wyłączeniu z urzędu, zarzut należało ocenić jako oczywiście bezzasadny.

W czasie orzekania przez Sąd II instancji sędzia X.Y. dysponował delegacją udzieloną przez Ministra Sprawiedliwości na czas określony od 7 marca 2023 r. do 6 września 2023 r. (k. 18 akt SN), a uprzednio także na okres od 11 lutego 2022 r. do 10 lutego 2023 r. (k. 17 akt SN). W toku postępowania odwoławczego odbyła się jedna rozprawa, po której wydano wyrok - w dniu 20 kwietnia 2023 r. Skarżący nie kwestionował w jej toku prawidłowości obsadzenia składu Sądu odwoławczego. Przede wszystkim jednak obrońca w złożonej kasacji nie wykazał żadnych okoliczności wskazujących na naruszenie gwarancji bezstronności tego sędziego, wynikającej z delegacji udzielonej przez Ministra Sprawiedliwości na czas określony, bez powierzenia żadnych dodatkowych funkcji. Jednocześnie z urzędu Sądowi nie wiadomo o okolicznościach rzutujących na gwarancję niezawisłości wskazanego sędziego. Zwrócenia uwagi wymaga, że podobny zarzut został sformułowany w odniesieniu do sędziego X.Y. w sprawie zawisłej przed tut. Sądem pod sygn. II KK 148/23, na którą powołuje się również skarżący w treści kasacji. Zarzut ten oceniono w tej sprawie jako niezasadny.

Z powyższych względów, nie dopatrując się w tej sprawie zaistnienia wskazanej bezwzględnej przyczyny odwoławczej, ani którejkolwiek innej wymienionej w treści art. 439 k.p.k., Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadnej.

Dostrzegając sądowe zwolnienie skazanego od opłaty od kasacji z uwagi na jego trudną sytuację materialną, a także zwolnienie z obowiązku poniesienia kosztów sądowych w I instancji i wydatków w II instancji oraz korzystanie z pomocy prawnej z urzędu, Sąd Najwyższy postanowił zwolnić B.M. także z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

Uznając za zasadny wniosek wyznaczonego z urzędu obrońcy B.M. o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu, Sąd Najwyższy na podstawie § 17 ust. 3 pkt 2 i § 4 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 j.t.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J.S. z Kancelarii Adwokackiej w L. wynagrodzenie w kwocie 738 zł, w której zawarto podatek od towarów i usług, za sporządzenie i wniesienie kasacji.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

(kf)